

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	maj-juni 2019
Institution	HF VUC Skive-Viborg
Uddannelse	Hfe
Fag og niveau	Filosofi jf. gældende bekendtgørelse, niveau C
Lærer(e)	Ulrik Tang Bertelsen
Hold	sDh1FiC19

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Fra Mythos til Logos.
Titel 2	Eksistentialisme – menneskesyn og verdensanskuelse
Titel 3	Etik – læren om det moralsk gode

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Fra Mythos til Logos.
Indhold	<p><u>Kernestof:</u> <i>Filosofi – fra antikken til vor tid</i> - Introduktion s.11+13</p> <p><i>Eksistens og Ansvar, Spor i filosofien</i> - Introduktion s.11+12</p> <p><i>Mennesket i Verden, grundbog til filosofi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> □ s.6 – 11 Filosofiens metode Filosofi og argumentation □ s.45-56øverst + opgaverne s.56øverst om Videnskaben og K. Popper □ s.57-64ø, opgaverne s.64ø om Thomas S. Kuhns videnskabsteori □ s.65-66 + s.67-68m om viden som socialkonstruktion Sproget, magt og diskurser □ s.71-72 D. Favrhholdts kritik af Socialkonstruktivisme. <p>Større primærttekst</p> <ul style="list-style-type: none"> □ <i>Rivalerne</i> af Platon. Platon III, samlede værker i ny oversættelse (2011) <p><i>Filosofi 2 - analytisk filosofi</i>, Ebbe Vestergaard</p> <ul style="list-style-type: none"> □ logisk positivisme, s.31-34m <p><i>De Europæiske Ideers Hist</i>, Sløk, Pihl og Lund.</p> <ul style="list-style-type: none"> □ s.230-232, 23.erfaringen som eneste kilde til viden francis Bacon: bevidsthedens fire gøglebilleder (idola) <p>UTB`s PowerPoint: fra Mythos til Logos. Fokus: formel argumentation og logik</p> <p>UTB`s PowerPoint: fra mythos til logos. Fokus: socialkonstruktivisme og Favrhholdts kritik heraf</p>

	<p>mitCFU <i>Hvad er videnskab?</i> DR2 12-04-2000, 29 min. Indholdsbeskrivelse: Om dannelse af videnskabelige metoder, hvor de to dominerende teorier er induktion og deduktion. Om F. Bacon, K. Popper, T. Kuhn. Om empiri.</p> <p><u>supplerende stof:</u></p> <p>DK/Dokumentarfilm: Title: <i>Filosof</i>, 1996, 36 min. Instruktør: Claus Bohm Medvirkende: Ole Fogh Kirkeby, Villy Sørensen, Hans-Jørgen Schanz, Per Aage Brandt http://filmcentralen.dk/alle/film/filosof# i uddrag: relevante sekvenser</p> <ul style="list-style-type: none"> - Villy Sørensen: Myte vs. videnskab (forklaringsmodeller) - Ole Fogh Kirkeby: Sprog og eksistens. <p>Artikel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>'Den taktfaste klapsalve adskiller os fra dyrene'</i>. Politiken, Bagsiden marts 2015 • <i>Galgen var det første ...</i> Pol. kultur 4.jan 2019 <p>Links</p> <ul style="list-style-type: none"> • de første 2 passager: https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/inkquisitionen-og-galilei-til-debat-i-rom <p>kortfilm</p> <ul style="list-style-type: none"> • The Matrix Oracle Scene https://www.youtube.com/watch?v=BHGIGwiMK6c citatet: kend dig selv / græsk: gnōthi seauton / latin: temet nosce <ul style="list-style-type: none"> – umiddelbar viden: "you just know it." – profetisk viden: skæbne og indsigt <p>Fri brug af internettet Definér ordet "myte", nedskriv flere betydninger.</p>
Omfang	Lektioner 29
Særlige fokuspunkter	<p>Hovedfokus: Det man kan vide og sige med sikkerhed? – Sandhedsanskuelser og Metoder.</p> <p>Begrebsmæssige underfoci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Myte (anekdote, fortælling, tro, religion) vs. Logos (fornuft, videnskab) - Logik og argumentation: validitet og holdbarhed - Omvæltning i videnskabelig tænkemåde og forklaringsmodeller - Absolutisme vs. relativisme - Erkendelse: rationalisme (fornuft /tankebaseret) vs. empirisme (erfaring /sansebaseret)

	<ul style="list-style-type: none"> - Sjæl og Legeme - ontologi: Hvad er virkeligt værende? Fænomen- vs. Idéverden. - Tre videns typer: (1) mytisk/religiøs, (2) videnskabelig empirisk og (3) spekulativ, via sindet / fornuften alene. - Erkendelsens fejlkilder: Bacons fire <i>idola</i>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - IT – egen søgning - Klasseundervisning - Projektor baseret UV - Individuelle oplæg - Egen læsning + egen redegørelse - Egen læsning + fælles redegørelse og analyse - Gruppearbejde

Titel 2	Eksistentialisme – menneskesyn og verdensanskuelser
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>»Eksistens og Ansvar«:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s.46-53, Viljens frihed, kap 4 - s.53-55, om humanisme, kap 4 <p>»De Europæiske Ideers Hist.«, Sløk, Pihl og Lund</p> <ul style="list-style-type: none"> - s.175-177, det grænseløse univers - s.354-360, 31. Eksistens og Kierkegaard <p>”Kierkegaard Valg,” uddrag fra <i>Enten-Eller</i> (1843) (primærttekst), i <i>Eksistens – handlingen at være til</i>, Gyldendal.</p> <ul style="list-style-type: none"> - s.52-55 <p><i>Mennesket i verden</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - s.77, intro Minority Rapport - s.78-83øverst, om Descartes - Platon, det godes ide og linjebilledet s.114-115 - Nietzsche, s.86-88 viljen til magt, herre og slavemoral <p><i>Staten</i>, Platon (primærttekst)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Hulelignelsen” bog 7 (s.279-282) Fokus: den europæiske dualisme tradition

	<p>Film <i>Minority Report</i>, science fiction-film 2002, instrueret af Steven Spielberg og baseret på en novelle af Philip K. Dick.</p> <p>Kortfilm Mit-cfu Kierkegaard på 5 minutter (1), DrK 2013, <i>Enten eller</i> Indholdsbeskrivelse: Pia Søltøft, centerleder på Søren Kierkegaard fra Forsknings Centeret, fortæller om det store eksistentielle værk fra 1843 om forholdet mellem det æstetiske og etiske - om at vælge sig selv.</p> <p>5 skarpe om Kierkegaard og valget, DrK 2013, 19 min Indholdsbeskrivelse: fem skarpe punkter, der lynhurtigt skærer ind til benet på hans tanker om at vælge. De fem skarpe: At vælge sig selv, Friheden, Lidenskaben, At have en holdning og Spidsborgerens åndløshed.</p> <p><u>Supplerende materiale</u> Kortfilm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1984, Orwells dystopi: two minutes of hate https://www.youtube.com/watch?v=0KeX5OZr0A4 fokus: massehysteri / følelse vs. fornuft • https://www.youtube.com/watch?v=yWPyRSURYFQ Blade Runner (1/10) Movie CLIP - She's a Replicant (1982) HD (test + Tyrell) • https://www.youtube.com/watch?v=NwJEb3vJvWY Blade Runner (2/10) Movie CLIP - Somebody Else's Memories (1982) HD • <i>Menneskets Æstetiske opdragelse</i>, brev 15, F. Schiller
Omfang	Lektioner 35
Særlige fokuspunkter	<p>Samspil mellem verdensanskuelse (universets udformning) og menneskesyn</p> <p>Determinisme vs. indeterminisme Fornuft vs. Følelse Frihed Fortvivlelse Angst Valg Ansvar</p> <p>Kierkegaards tre stadier / livsholdninger: den æstetiske, den etisk (og den religiøse).</p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - IT – egen søgning og orientering - Klasseundervisning

	<ul style="list-style-type: none"> - IT-tavle - individuelt arbejde - gruppearbejde - fri klasses Diskussion - Ekskursion til Kunsten NU, Aalborg. Fokus: det umiddelbare, legende, naive i kunsten, jf. Schiller i <i>Menneskets æstetiske opdragelse</i>
--	---

Titel 3	Etik – læren om det moralsk gode
Indhold	<p><u>Kernestof:</u></p> <p>(1) Pligtetik (deontologi): <i>Mennesket i verden, grundbog i filosofi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pligtetik og Kant, MIV s.15- 23 <p>(2) Konsekvensetik: <i>Mennesket i verden, grundbog i filosofi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Benthams handlingsutilitarisme s.23-26 - Mills regelutilitarisme s.26-30 <p>(4) Herre og slavemoral <i>Mennesket i verden, grundbog i filosofi</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - s.86-88 Nietzsche, viljen til magt, herre og slavemoral (genlæs) - s.89-91ø Nietzsche, gud er død, overmennesket - Længere primærtekst: Nietzsche: <i>"Hinsides Godt og ondt"</i> (1886) Niende hoveddel: Hvad er fornemt? s.174-180 (nr.257-260) + s.192-193 (nr.272 og 273) <p>Radio <i>Den europæiske filosofis historie 15 – Oplysningstiden</i>, Immanuel Kant. "Af ånd en kæmpe, men af fysik ubetydelig og skrøbelig". om sindelagsetik (et uddrag) [29:00 - >>] Sent: 28/04/1994, Dr-radio https://www.dr.dk/bonanza/serie/647/den-europaeiske-filosofis-historie/70652/den-europaeiske-filosofis-historie-15---oplysningstiden</p> <p>Radio Nietzsche: intro [00:00 > 01:30] + [21:15 >] Nihilisme, Platon og kristendommen (jeenzeitglauberei) https://www.dr.dk/bonanza/serie/647/den-europaeiske-filosofis-historie/70834/den-europaeiske-filosofis-historie-22---friedrich-nietzsche</p>

	<p><u>Supplerende stof:</u> Etik i praksis (anvendelsesorienteret): læst og diskuteret på timen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - https://www.dr.dk/nyheder/indland/danskere-sejlede-flygtning-til-sverige-vi-var-noedt-til-bryde-loven - http://www.fyens.dk/indland/Mand-faar-betinget-dom-for-medlidenhedsdrab-paa-sin-kone/artikel/3067383
Omfang	Lektioner 26
Særlige fokuspunkter	<p>Overordnet: Den gode handling, hvad kvalificerer den, hvad kendetegner den?</p> <p>(1) Klassisk deontologi jf. Kant</p> <ul style="list-style-type: none"> - motiv / den gode vilje / sindelag vs. konsekvens - etik som pligt, ud fra fornuft vs. personlig interesse og tilbøjelighed - det kategoriske imperativ (moralloven) - universalisering og almengyldiggørelse - 'den anden' som mål og ikke som middel <p>(2) Konsekvensetik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handlingsutilitarisme vs. regelutilitarisme <p>(3) Herre og slavemoral: Nietzsche</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad er fornemt, hvad er foragtligt? det etisk omformulerede. <p>Relativ vs. absolut moralsk pligt. Situationsbetinget etik, herunder konflikten mellem flere samtidige moralske bud.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> - IT – egen søgning og orientering - Klasseundervisning - projektorbaseret - Individuelt arbejde - Gruppearbejde - Fri klasses Diskussion - Power-point

Bibliografi

•	<i>De Europæiske Ideers Historie</i> , Lund, Pihl, Sløk, Gyldendal, 21.opl. 1992
•	<i>Eksistens – handlingen at være til</i> , Thodberg & Færing, Gyldendal, 1991
•	<i>Eksistens og Ansvar, Spor i filosofien</i> , Jimmy Zander Hagen, Munksgaard, 1.udg. 1996
•	<i>Filosofi – fra antikken til vor tid</i> . Keld B. Jessen, Systime 1. udgave 1999
•	<i>Mennesket i Verden</i> , Grundbog i filosofi, systime, 1. udgave 2013
•	<i>Platons samlede værker, i nyoversættelse v. Gorm Tortzen</i> , Gyldendal. 1. udg. 2011
•	<i>Platons Staten</i> , forlag Museum Tusulanum, KBH`s UNI, Platonselskabet, 2007